

Körkép

A zárt ablakon át is behallatszik a csöndes utcáról a kiáltás:

– Áblákot csinálj! Áblákot csinálj! Áblákot!

Eltűnődünk. 1933-at írunk, s csaknem húsz éve annak, hogy a háború elkezdődött. Hát élnek még a húsz év előtti üveges tótok? Hát jönnek még?

Felhívjuk. Kiderül, hogy Pestszenterzsébeten született, s egy árva kukkot se tud tótul, csakhogy – tapasztalata szerint – jobban megy a boltja, ha tótos hangsúllyal kiabál.

Egy-egy szélvihar után, amikor sok a törött ablak, felkerekedik, és bejárja a várost. Különösen a jó budaiak dolgoztatnak vele szívesen.

A tótos kiejtés hallatára feltámad lelkükben a múlt, és kis időre mindent elfelejtnek, ami húsz év óta történt.

•

Dél van. Az iskolából jönnek ki a gyerekek feszes, kinőtt télikabátokban, hátitáskával. Egyszerre egy első elemista fiúcska nagyot rikkant, s rohanást futni kezd egy gyermekcsoport felé.

– Mancsi, Bözsika, Sanyi! – kiáltja diadalmasan. – Nézzétek, mit találtam.

A gyermekcsoport kíváncsian megáll. A kisfiú már köztük van, és mutatja tenyerében a kincset, melyet az imént kapott fel a földről. A többi gyerek elhűlve, csillogó szemmel bámul.

– Hol találtad? – ámuldoznak.

– Nézzétek, csak így csináltam a sarkammal, megpiszkáltam a földet, s egyszerre ott volt.

Egy varázslóra nem nézhetnének ilyen irigykedő bámulattal, mint erre a szerencsés pajtásukra, aki egy kétfillérest talált az utcán, a porban. Talán már nem is jó az a kétfilléres, talán már ki is ment a forgalomból, de – talált pénz volt, és ők életükben először láttak olyasmit, ami „talált”.

Ha az inkák kincsét leli meg az a kisfiú, akkor sem lehetett volna nagyobb az izgalmuk és a csodálkozásuk.

•

A viceházmesterné négyéves kislányát először vitte moziba egyik lakó házaspár.

Az okos kislány kíváncsiskodik, kérdezősködik. Minden érdekl.

– Ki az a bácsi? – kérdezi egyik szereplőre, aki éppen akkor lép ki hatalmas gépkocsijából.

– Az annak a néninek a férje, akivel már többször láttad őket együtt – magyarázzák neki.

– Hát akkor miért nem verekszenek? – kérdezi tárgya nyitott, csodálkozó szemmel.

-i.

1933. november 22., szerda, 8. old.

Pesti utca

Minden viszonylagos. Nincs általános értékelés. Ki-kivel azzal foglalkozik, azt veszi észre, ami szívügye, ami legjobban érdekli. Nők egymás ruháit, bundáit látják meg először az utcán, kisgyerekek a játékot, melyet maguknak szeretnének, cselédlányok a szomszéd cselédlányt figyelik éles szemmel, gépkocsivezetők a többi gépkocsivezetőt, nyugdíjas öregurak a sétatéren hasonló korú társukról igyekeznek mindent kifürkészni.

Hallottuk az utcán, amint egy toprongyos ember irigykedve mondta feleségének:

– Nézd csak, mennyi kenyérhéjat visz a tulsó járdán az az ember.

Észrevette. Megirigyelte a kenyérhéjat.

Mi is odapillantottunk. Csakugyan, hatalmas batyu kenyérhéj volt. A lyukas szövetből több helyt kikandikált a száraz kenyérhéj. Ha nem figyelmeztetnek rá, bizony megtörténik, hogy mi észre se vesszük.

•